ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

11. listopadu 2004 *

Ve spojených věcech C-183/02 P a C-187/02 P,

jejichž předmětem jsou dva opravné prostředky na základě článku 49 Statutu ES Soudního dvora, podané postupně dne 15. a 16. května 2002,

Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa), se sídlem ve Vitoria (Španělsko), zastoupená A. Creusem Carrerasem a B. Uriartem Valientem, abogados,

účastník řízení podávající opravný prostředek (navrhovatelka) ve věci C-183/02 P,

Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava, zastoupené A. Creusem Carrerasem, B. Uriartem Valientem a M. Bravo-Ferrerem Delgadem, abogados,

účastník řízení podávající opravný prostředek (navrhovatel) ve věci C-187/02 P,

* Jednací jazyk: španělština.

podporovaný

Comunidad Autónoma del País Vasco, zastoupenou E. Garayarem Gutiérrezem, abogado,

vedlejším účastníkem řízení v rámci opravného prostředku,

přičemž dalšími účastníky řízení jsou:

Komise Evropských společenství, zastoupená F. Santaolallou Gadeou a J. L. Buendíou Sierrou, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

Asociación Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca (ANFEL), se sídlem v Madridu (Španělsko),

a

Conseil européen de la construction d'appareils domestiques (CECED), se sídlem v Bruselu (Belgie),

vedlejší účastníci řízení v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, C. Gulmann (zpravodaj) a N. Colneric, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: M. Múgica Arzamendi, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. března 2004,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 6. května 2004,

vydává tento

Rozsudek

1 Svými opravnými prostředky se Daewoo Electronics Manufacturing España SA (dále jen „Demesa") a Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava (dále jen „Territorio Histórico de Álava") domáhají zrušení rozsudku Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava a další *v.* Komise (T-127/99, T-129/99 a T-148/99, Recueil, s. II-1275, dále jen „napadený rozsudek"), kterým Soud částečně zrušil rozhodnutí Komise 1999/718/ES ze dne 24. února 1999 o státní podpoře poskytnuté Španělskem Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa) (Úř. věst. L 292, s. 1, dále jen „napadené

rozhodnutí"), a ve zbývající části zamítl jejich žaloby na zrušení směřující proti tomuto rozhodnutí.

Právní rámec

2 Daňový rámec platný ve španělském Baskicku (dále jen „Baskicko") vychází z režimu hospodářské dohody stanovené španělským zákonem č. 12/1981 ze dne 13. května 1981, který byl později změněn zákonem č. 38/1997 ze dne 4. srpna 1997.

3 Na základě těchto právních předpisů může Diputación Foral de Álava za určitých podmínek upravit daňový režim uplatnitelný na jeho území.

4 Z tohoto důvodu přijala mimo jiné daňové opatření ve formě slevy na dani ve výši 45 % z částky investice (dále jen „sleva na dani ve výši 45 %" nebo „sporné daňové opatření").

5 Šesté doplňující ustanovení Norma Foral č. 22/1994 ze dne 20. prosince 1994 o plnění rozpočtu Territorio Histórico de Álava za rok 1995 (*Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava*, č. 5, ze dne 13. ledna 1995) stanoví:

„Na investice do nového hmotného investičního majetku uskutečněné mezi 1. lednem a 31. prosincem 1995, které přesahují 2,5 miliardy ESP se podle dohody

s Diputación Foral de Álava vztahuje sleva na dani ve výši 45 % z částky investice určené Diputación Foral de Álava uplatnitelná na konečnou částku daně, která má být zaplacena.

Odečet daně, který není uplatněn z důvodu nedostatečného daňového základu, může být uplatněn v devíti letech, které následují po roce, během kterého byla uzavřena dohoda s Diputación Foral de Álava.

Tato dohoda s Diputación Foral de Álava stanoví lhůty a omezení uplatnitelné pro každý případ.

Zvýhodnění uznaná na základě tohoto ustanovení budou neslučitelná s jakýmkoli jiným daňovým zvýhodněním existujícím z důvodu týchž investic.

Diputación Foral de Álava rovněž určí trvání investičního procesu, který bude moci zahrnovat investice realizované během fáze přípravy projektu, který je základem investic."

6 Platnost tohoto ustanovení byla prodloužena pro roky 1996 a 1997 a následně byla sleva na dani ve výši 45 % zachována v pozměněné formě pro roky 1998 a 1999 pozdějšími Normas Forales.

Skutkový základ sporu

7 Dne 13. března 1996 baskické orgány a Daewoo Electronics Co. Ltd (dále jen „Daewoo Electronics") podepsaly dohodu o spolupráci, kterou se Daewoo Electronics zavázala vybudovat v Baskicku továrnu na výrobu chladniček. Baskické orgány se ze své strany zavázaly podpořit tento projekt poskytnutím dotací.

8 Podnik vytvořený Daewoo Electronics byl povinen vypracovat podnikový plán, jehož schválení baskickými orgány představovalo předchozí podmínku pro uskutečnění dohody. Tento plán týkající se období mezi roky 1996 a 2001 byl předložen baskickým orgánům v září 1996. Plán předpokládal investici ve výši 11 835 600 000 ESP a vytvoření 745 pracovních míst.

9 Dne 7. října 1996 byla založena podle španělského práva společnost Demesa, 100% dceřiná společnost Daewoo Electronics.

10 Na základě souhlasu Diputación Foral de Álava č. 737/1997 ze dne 21. října 1997 získala Demesa slevu na dani ve výši 45 % upravenou šestým doplňujícím ustanovením Norma Foral č. 22/1994.

11 Dne 11. června 1996 zaslala Asociación Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca (ANFEL) Komisi Evropských společenství stížnost směřující proti Španělskému království. Vytýkala tomuto členskému státu, že poskytl podporu společnosti Demesa ve formě zejména daňových opatření. Conseil européen de la construction d'appareils domestiques (CECED) zaslal Komisi stížnost ve stejném smyslu.

12 Po výměně korespondence Komise sdělila španělským orgánům dopisem ze dne 16. prosince 1997 své rozhodnutí zahájit postup upravený v čl. 93 odst. 2 Smlouvy o ES (nyní čl. 88 odst. 2 ES), pokud jde zejména o slevu na dani ve výši 45 % poskytnutou Demese.

13 Na konci postupu přijala Komise napadené rozhodnutí.

14 Sleva na dani ve výši 45 % poskytnutá Demese je v čl. 1 písm. d) tohoto rozhodnutí posouzena jako státní podpora neslučitelná se společným trhem.

15 Komise ukládá Španělskému království v článku 2 téhož rozhodnutí odstranit zvýhodnění poskytnuté formou dotčené podpory protiprávně udělené jejímu příjemci.

Žaloby u Soudu a napadený rozsudek

16 Návrhy doručenými kanceláři Soudu postupně dne 25. května, 26. května a 18. června 1999 podaly Territorio Histórico de Álava (věc T-127/99), Comunidad Autónoma del País Vasco a Gasteizko Industria Lurra SA (věc T-129/99) a Demesa (věc T-148/99) žaloby směřující proti Komisi.

17 Každá z těchto žalobkyň navrhovala úplné, nebo částečné zrušení napadeného rozhodnutí.

18 Usnesením předsedy třetího senátu Soudu ze dne 25. února 2000 byly Asociación Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca a Conseil européen de la construction d'appareils domestiques připuštěny jako vedlejší účastníci na podporu návrhů Komise.

19 Usnesením ze dne 5. června 2001 byly všechny tři věci spojeny pro účely ústní části řízení a rozsudku.

20 Napadeným rozsudkem Soud zejména:

— zamítl žaloby Territorio Histórico de Álava a Demesy, pokud směřovaly ke zrušení napadeného rozhodnutí ohledně slevy na dani ve výši 45 %;

— prohlásil za nepřípustné žaloby Comunidad Autónoma del País Vasco a Gasteizko Industria Lurra SA, pokud směřovaly k témuž zrušení;

— uložil každému účastníku řízení, aby nesl své vlastní náklady řízení.

Opravné prostředky

21 Usnesením ze dne 23. října 2002 Soudní dvůr připustil Comunidad Autónoma del País Vasco jako vedlejšího účastníka řízení na podporu návrhů Territorio Histórico de Álava.

22 Usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 6. března 2003 byl zamítnut návrh předložený Gobierno Foral de Navarra (vládou Navarry) na přistoupení jako vedlejší účastník řízení na podporu návrhů Demesy.

23 Demesa navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadený rozsudek;

— sám o sporu rozhodl a zrušil čl. 1 písm. d) a článek 2 napadeného rozhodnutí;

— nebo podpůrně vrátil věc Soudu;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení v prvním stupni a nákladů řízení o opravném prostředku.

24 Territorio Histórico de Álava navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadený rozsudek;

— sám o sporu rozhodl a zrušil napadené rozhodnutí, pokud se týká slevy na dani ve výši 45 %;

— nebo podpůrně vrátil věc Soudu;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení v prvním stupni a nákladů řízení o opravném prostředku.

25 Comunidad Autónoma del País Vasco navrhuje, aby Soudní dvůr:

— částečně zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž dochází k závěru, že sleva na dani ve výši 45 % představuje státní podporu;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

26 Vzhledem k tomu, že se Komise při ústní části řízení vzdala námitky nepřípustnosti opravného prostředku podaného Territorio Histórico de Álava, navrhuje v konečném výsledku v každé z obou věcí C-183/02 P a C-187/02 P, aby Soudní dvůr:

— zamítl opravný prostředek;

— uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.

Důvody opravného prostředku pro zrušení napadeného rozsudku

27 Ve svém návrhu vznesla Demesa pět důvodů opravného prostředku pro zrušení napadeného rozsudku, vycházejících:

— z nesprávného posouzení sporného daňového opatření jako státní podpory neslučitelné se společným trhem;

— z nedostatku odůvodnění napadeného rozsudku v tomto bodě;

— z nesprávného právního posouzení provedeného Soudem, když rozhodl, že sporné opatření nebylo existující podporou;

— z nedostatku odůvodnění napadeného rozsudku v tomto bodě;

— z nesprávného právního posouzení provedeného Soudem, když rozhodl, že nebylo možné použít zásadu ochrany legitimního očekávání.

28 Vyjádřením předloženým dne 20. února 2004 Demesa sdělila Soudnímu dvoru, že trvá pouze na svém důvodu opravného prostředku vycházejícím ze zásady ochrany legitimního očekávání a že bere své ostatní důvody opravného prostředku zpět.

29 Ve svém návrhu Territorio Histórico de Álava vzneslo šest důvodů opravného prostředku pro zrušení napadeného rozsudku, vycházejících:

— z nesprávného posouzení sporného daňového opatření jako státní podpory neslučitelné se společným trhem;

— z nedostatku odůvodnění napadeného rozsudku v tomto bodě;

— z nesprávného právního posouzení provedeného Soudem, když rozhodl, že sporné opatření nebylo existující podporou;

— z nedostatku odůvodnění napadeného rozsudku v tomto bodě;

— z nesprávného právního posouzení provedeného Soudem, když neuznal existenci zneužití pravomoci Komise;

— z nedostatku odůvodnění napadeného rozsudku v tomto bodě.

30 Vyjádřením předloženým dne 20. února 2004 Territorio Histórico de Álava sdělilo Soudnímu dvoru, že:

— částečně trvá na prvním důvodu opravného prostředku, který vychází z nesprávného posouzení sporného daňového opatření jako státní podpory

neslučitelné se společným trhem, a na druhém důvodu, vycházejícím z nedostatku odůvodnění napadeného rozsudku v tomto bodě;

— trvá na svém pátém a šestém důvodu opravného prostředku, které vycházejí z existence zneužití pravomoci a z nedostatku odůvodnění napadeného rozsudku v tomto bodě;

— své ostatní důvody opravného prostředku bere zpět.

K opravným prostředkům

31 Po vyslechnutí účastníků řízení a generální advokátky k tomuto bodu je namístě v souladu s článkem 43 jednacího řádu Soudního dvora tyto dvě projednávané věci spojit pro účely rozsudku z důvodu, že spolu souvisejí.

K důvodu opravného prostředku vycházejícímu podle Demesy ze zásady ochrany legitimního očekávání

Argumentace účastníků řízení

32 Demesa se u Soudu dovolávala zásady ochrany legitimního očekávání. Odkázala na rozhodnutí Komise 93/337/EHS ze dne 10. května 1993 o režimu daňových podpor

investic v Baskicku (Úř. věst. L 134, s. 25). Uplatnila, že toto rozhodnutí posoudilo slevy na dani pro realizované investice jako podpory neslučitelné se společným trhem, protože byly v rozporu s článkem 52 Smlouvy o ES (nyní, po změně, článkem 43 ES). Demesa tvrdila, že ustanovení nezbytná pro přizpůsobení regionálních právních předpisů rozhodnutí 93/337 byla přijata a že Komise odsouhlasila přijaté řešení. Jak španělské orgány, tak sama Komise měly tedy za to, že problém byl vyřešen. Z tohoto důvodu Komise nikdy nezahájila postup ohledně státních podpor ani nevznesla námitku proti obdobným daňovým normám přijatým následovně. Vytvořila tedy na straně Demesy a na straně všech subjektů podléhajících dotyčné regionální právní úpravě legitimní očekávání, podle kterého daňová opatření přijatá Diputación Foral de Álava byla povolena Komisí, jelikož neobsahovala žádné porušení článku 52 Smlouvy.

33 Demesa vytýká Soudu, že v bodech 234 a následujících napadeného rozsudku zamítl její žalobní důvod z důvodu, že sporné daňové opatření nebylo předmětem předběžného oznámení v rozporu s požadavky čl. 93 odst. 3 Smlouvy o ES (nyní čl. 88 odst. 3 ES).

34 V souvislosti s politikou sledovanou Komisí bylo podle Demesy v okamžiku žádosti o uplatnění slevy na dani ve výši 45 % přehnané požadovat po subjektu, aby ověřoval, zda na něj uplatnitelné daňové opatření splňuje podmínky článku 92 Smlouvy o ES (nyní, po změně, článku 87 ES), a zda tedy muselo být oznámeno Komisi.

35 Demesa tedy byla oprávněna dovolávat se zásady ochrany legitimního očekávání.

36 Navrhovatelka tvrdí, že prohlášení o neslučitelnosti obsažené v rozhodnutí 93/337 bylo založeno na shledání porušení článku 52 Smlouvy, a nikoli také na shledání porušení právní úpravy Společenství ve věcech státních podpor, jak to posoudil Soud v bodě 237 napadeného rozsudku.

37 V každém případě opatření zpochybněná v rozhodnutí 93/337 byla podle navrhovatelky posouzena jako státní podpory na základě tří kritérií selektivity (regionální, odvětvové a věcné selektivity), která nemohla být podle Demesy zvolena, pokud jde o sporné daňové opatření. Není tudíž možné se dovolávat uvedeného rozhodnutí na podporu toho, že mělo posoudit, že sleva na dani ve výši 45 % představovala státní podporu, a měla být tedy oznámena Komisi.

38 Komise uplatňuje, že některé skutečnosti jasně ukazují, že se jednalo o státní podpory, pokud byla Demese poskytnuta sleva na dani.

39 Rozhodnutí 93/337 zejména posoudilo srovnatelná opatření jako podpory neslučitelné se společným trhem. Toto prohlášení o neslučitelnosti nesouviselo pouze s porušením svobody usazování, ale rovněž s porušením různých požadavků na podpory, jak to Soud konstatoval v bodě 237 napadeného rozsudku.

40 Mimoto je zřejmé, že rozhodnutí 93/337 se mohlo opírat pouze o předchozí zjištění, zda dotčená opatření měla charakter státních podpor.

41 Demesa nicméně neověřila, zda podpory, které obdržela, byly povoleny Komisí.

42 V každém případě navrhovatelka nemohla založit argument na nečinnosti Komise vzhledem k neexistenci předchozího oznámení sporného daňového opatření.

43 Soud tedy správně odmítl existenci legitimního očekávání.

Závěry Soudního dvora

44 Jednak je třeba připomenout, že s ohledem na imperativní charakter kontroly státních podpor prováděné Komisí na základě článku 93 Smlouvy mohou podniky, které jsou příjemci podpory, v zásadě mít legitimní očekávání, že byla zachována pravidla při poskytování podpory, pouze v případě, že byla tato podpora poskytnuta při dodržení postupu upraveného uvedeným článkem, a jednak, že subjekt jednající s péčí řádného hospodáře musí být běžně schopen ujistit se o tom, že byl tento postup dodržen (rozsudky ze dne 20. září 1990, Komise *v.* Německo, C-5/89, Recueil, s. I-3437, bod 14; ze dne 14. ledna 1997, Španělsko *v.* Komise, C-169/95, Recueil, s. I-135, bod 51, a ze dne 20. března 1997, Alcan Deutschland, C-24/95, Recueil, s. I-1591, bod 25).

45 Zejména jestliže je podpora uskutečněna bez předběžného oznámení Komise, takže je protiprávní na základě čl. 93 odst. 3 Smlouvy, nemůže příjemce podpory v takové

situaci mít legitimní očekávání, že byla zachována pravidla při poskytování této podpory (viz výše uvedený rozsudek Alcan Deutschland, body 30 a 31).

46 V projednávaném případě Soud v bodě 235 napadeného rozsudku konstatoval, že nebylo zpochybněno, že byla sleva na dani ve výši 45 % poskytnuta bez předchozího oznámení, a byl tak porušen čl. 93 odst. 3 Smlouvy.

47 Soud v bodě 236 napadeného rozsudku správně vyvodil z tohoto zjištění, s poukazem zejména na výše uvedený rozsudek Komise *v.* Německo, že argumentace vycházející ze zásady ochrany legitimního očekávání nemůže být přijata.

48 V následujícím bodě téhož rozsudku Soud správně uvedl, že tato argumentace navrhovatelky byla založena na nesprávné četbě rozhodnutí 93/337. V tomto rozhodnutí totiž, jak Soud zdůraznil, Komise posoudila dotčené podpory jako neslučitelné se společným trhem, nikoli pouze proto, že byly v rozporu s článkem 52 Smlouvy, ale rovněž s bodem V uvedeného rozhodnutí týkajícího se přezkumu možnosti připuštění jedné z výjimek upravených v článku 92 Smlouvy proto, že nesplňovaly různé požadavky na podpory.

49 Je třeba dodat, že konkrétněji v rozhodnutí 93/337 Komise:

— konstatovala, že dotčené podpory zahrnovaly slevu na dani ve výši 20 % z investic (bod I);

— měla za to, že pro účely uplatnění výjimky upravené v čl. 92 odst. 3 písm. c) Smlouvy nebyly splněny podmínky uvedené v Zásadách Společenství pro podpory malým a středním podnikům ze dne 19. srpna 1992 (Úř. věst. C 213, s. 2) (*neoficiální překlad*), přičemž tyto zásady po vymezení definičních znaků kategorie malých a středních podniků obsaženém v bodě 2.2 upřesňují v bodě 4.1 pátém pododstavci, že se Komise rozhodla povolit podpory investic pouze do maximální výše 15 % z investice pro malé podniky a 7,5 % z investice pro ostatní podniky téže kategorie (bod V);

— uložila španělským orgánům dohlížet na to, aby byly podpory poskytovány zejména za podmínek upravených zásadami Společenství pro podpory malým a středním podnikům (čl. 1 odst. 4).

50 Jeví se tak, že Demesa nemohla vyvodit z rozhodnutí 93/337, že sleva na dani ve výši 45 % poskytnutá podniku velikosti umožňující mu provést investici minimálně ve výši 2,5 miliard ESP vyžadované šestým doplňujícím ustanovením Norma Foral č. 22/1994, nemůže být posouzena jako podpora ve smyslu čl. 92 Smlouvy.

51 S ohledem na obsah rozhodnutí 93/337 si tedy navrhovatelka nemohla nárokovat možnost, která nemůže být vyloučena (viz výše uvedený rozsudek Komise *v.* Německo, bod 16), aby se jako příjemce protiprávní podpory dovolávala zvláštních okolností, které mohly legitimně odůvodnit její očekávání, že při poskytování podpory byla zachována příslušná pravidla.

52 Pokud jde o namítanou nečinnost Komise, Komise správně uplatňuje, že jakákoli zdánlivá nečinnost postrádá význam, pokud jí nebyl režim podpory oznámen.

53 Z toho vyplývá, že důvod opravného prostředku vycházející podle Demesy ze zásady ochrany legitimního očekávání musí být zamítnut.

K důvodům opravného prostředku vycházejícím podle Territorio Histórico de Álava jednak z nesprávného posouzení sporného daňového opatření jako státní podpory neslučitelné se společným trhem a jednak z nedostatku odůvodnění napadeného rozsudku v tomto bodě

Argumentace účastníků řízení

54 Territorio Histórico de Álava u Soudu tvrdilo, že Komise porušila článek 92 Smlouvy, když posoudila slevu na dani ve výši 45 % jako státní podporu neslučitelnou se společným trhem z důvodu, že Norma Foral č. 22/1994 představovala zvláštní opatření zvýhodňující „určité podniky nebo určitá odvětví výroby". Uplatnil, že případný selektivní charakter tohoto opatření byl v každém případě odůvodněn povahou a uspořádáním daňového systému.

55 Territorio Histórico de Álava vytýká Soudu, že v bodech 148 až 170 napadeného rozsudku odmítl tuto argumentaci, a že tak při použití článku 92 Smlouvy provedl nesprávné právní posouzení.

56 Ve svém vyjádření předloženém dne 20. února 2004 uvádí, že trvá na svém důvodu opravného prostředku pro zrušení, ale ve stadiu předcházejícím stadiu, kdy bylo sporné daňové opatření posouzeno jako státní podpora. Uplatňuje, že během řízení v prvním stupni tvrdil, že byla sleva na dani ve výši 45 % vyloučena z oblasti působnosti článku 92 Smlouvy, jelikož byla coby daňové opatření odůvodněna dosažením cíle hospodářské politiky. Soud měl za to, že toto nevylučuje posouzení státní podpory jako neslučitelné se Smlouvou. Tento závěr je nesprávný, protože je formulován ve špatném stadiu výkladového postupu. Ve skutečnosti bylo třeba před případnou otázkou posouzení státní podpory posoudit, zdali daňové opatření přijaté před závěry Rady Ecofin ze dne 1. prosince 1997 ve věcech daňové politiky (Úř. věst. 1998, C 2, s. 1) a před sdělením Komise ze dne 10. prosince 1998 o uplatňování pravidel týkajících se státních podpor na opatření vztahujících se k přímým daním podniků (Úř. věst. C 384, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 277) bylo vyloučeno z kontroly státních podpor. Jestliže totiž takové opatření spadalo pod rámec průmyslové politiky uplatňované dotyčným členským státem, mělo být vyloučeno *ab initio* z oblasti působnosti článku 92 Smlouvy.

57 Territorio Histórico de Álava v témže vyjádření dodává, že rovněž trvá na svém důvodu opravného prostředku vycházejícím z nedostatku odůvodnění napadeného rozsudku, pokud jde o vznesenou právní otázku.

58 Komise má za to, že důvod opravného prostředku vycházející z nesprávného posouzení sporného daňového opatření jako státní podpory neslučitelné se společným trhem tak, jak na něm navrhovatel trvá, vyžaduje i přes změnu své formulace, aby Soudní dvůr přezkoumal otázku, zda má toto opatření charakter podpory. Analýza článku 92 Smlouvy totiž neobsahuje žádné stadium předcházející stadiu jednání o posouzení státní podpory, přičemž daňová povaha opatření není rozhodná pro stanovení, zda se jedná o podporu, či nikoli. Mimoto závěry Rady

Ecofin ze dne 1. prosince 1997 ve věcech daňové politiky a k nim připojeného kodexu chování nemohly změnit dělbu pravomocí stanovenou ve Smlouvě. Za těchto podmínek Territorio Histórico de Álava trvá na zpochybnění přijatého posouzení státní podpory, pokud jde o sporné daňové opatření, když zpochybňuje pravomoc Komise.

Závěry Soudního dvora

59 Je namístě připomenout, že umožnit účastníku řízení, aby vznesl žalobní důvod, který nevznesl u Soudu, poprvé až před Soudním dvorem, znamená umožnit mu, aby předložil Soudnímu dvoru, jehož pravomoc ve věci opravného prostředku je omezena, spor v širším rozsahu než spor, který projednával Soud. V rámci opravného prostředku je tedy příslušnost Soudního dvora omezena na posouzení právního řešení žalobních důvodů projednávaných u soudu prvního stupně (viz zejména rozsudky ze dne 1. června 1994, Komise *v.* Brazzelli Lualdi a další, C-136/92 P, Recueil, s. I-1981, bod 59; ze dne 28. května 1998, Deere *v.* Komise, C-7/95 P, Recueil, s. I-3111, bod 62, a ze dne 10. dubna 2003, Hendrickx v. Cedefop, C-217/01 P, Recueil, s. I-3701, bod 37).

60 V projednávaném případě Territorio Histórico de Álava netvrdilo v prvním stupni, že:

— sporné daňové opatření jako takové nespadá do oblasti působnosti práva státních podpor;

— článek 92 Smlouvy se použije na ustanovení daňového práva až počínaje závěry Rady Ecofin ze dne 1. prosince 1997 ve věcech daňové politiky a sdělením

Komise ze dne 10. prosince 1998 o uplatňování pravidel týkajících se státních podpor na opatření vztahující se k přímým daním podniků.

61 Ve skutečnosti poukázal na hospodářsko-politické cíle sporného daňového opatření v rámci jednání ohledně odůvodnění tohoto opatření povahou a uspořádáním daňového systému, to znamená ve stadiu jednání týkajícím se posouzení uvedeného opatření jako státní podpory neslučitelné se společným trhem ve smyslu článku 92 Smlouvy.

62 Soud přezkoumal odpovídající argumentaci v bodech 167 a 168 napadeného rozsudku.

63 Argument předložený Soudnímu dvoru v rámci projednávaného opravného prostředku, podle kterého sporné daňové opatření bylo v podstatě vyloučeno *ab initio* z oblasti působnosti článku 92 Smlouvy, a tedy ze samotné kontroly Komise, ve stadiu předcházejícím právním úvahám, tedy představuje žalobní důvod poprvé předložený teprve v rámci opravného prostředku.

64 Tento nový žalobní důvod musí být prohlášen za nepřípustný, stejně tak jako důvod opravného prostředku vycházející z nedostatku odůvodnění napadeného rozsudku k vznesené právní otázce, vzhledem k tomu, že druhý důvod opravného prostředku je neoddělitelný od prvního.

K důvodům opravného prostředku vycházejícím podle Territorio Histórico de Álava jednak z nesprávného právního posouzení provedeného Soudem, když neuznal existenci zneužití pravomoci, a jednak z nedostatku odůvodnění napadeného rozsudku v tomto bodě

Argumentace účastníků řízení

65 Territorio Histórico de Álava tvrdí, že u Soudu uplatnilo, že Komise použila postup při státních podporách, což je oblast, ve které má výlučnou pravomoc a rozsáhlá oprávnění pro realizaci daňové harmonizace. Taková harmonizace však ve skutečnosti spadá pod postup upravený v článcích 101 Smlouvy o ES (nyní po změně článku 96 ES) a 102 Smlouvy o ES (nyní článku 97 ES), který svěřil pravomoc Radě Evropské unie.

66 Territorio Histórico de Álava vytýká Soudu, že se omezil na:

— to, že připomněl v bodě 84 rozsudku ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava a další *v.* Komise (T-92/00 a T-103/00, Recueil, s. II-1385) ohledně podpory poskytnuté jinému podniku judikaturu, podle které je rozhodnutí postiženo vadou spočívající ve zneužití pravomoci pouze v případě, že se na základě objektivních, rozhodných a souhlasných indicií jeví, že bylo přijato za jediným nebo více méně rozhodujícím účelem, jímž bylo dosáhnout jiných než dovolávaných cílů;

— to, že uvedl, že nebyla prokázána existence faktické harmonizace provedené napadeným rozhodnutím.

67 Komise tvrdí, že vznesený žalobní důvod je zjevně nepřípustný vzhledem k tomu, že nebyl dovoláván u Soudu.

68 Zdůrazňuje, že v napadeném rozsudku se Soud nevyjádřil k otázce případného zneužití pravomoci. Soud přezkoumal tuto otázku v jiném rozsudku, totiž ve výše uvedeném rozsudku Diputación Foral de Álava a další *v.* Komise, který byl vyhlášen téhož dne jako napadený rozsudek.

Závěry Soudního dvora

69 Musí být konstatováno, že Territorio Histórico de Álava nepředložilo Soudu žalobní důvod vycházející ze zneužití pravomoci v rámci řízení v prvním stupni, ze kterého vychází projednávaný opravný prostředek.

70 Z důvodů uvedených v bodě 59 tohoto rozsudku přezkoumávaný důvod opravného prostředku musí být jako nový žalobní důvod prohlášen za nepřípustný stejně tak jako důvod opravného prostředku vycházející z nedostatku odůvodnění napadeného rozsudku v tomto bodě, když druhý důvod opravného prostředku je neoddělitelný od prvního.

71 Ze všech předcházejících skutečností vyplývá, že opravné prostředky musejí být zamítnuty.

K nákladům řízení

72 Podle čl. 122 prvního pododstavce jednacího řádu Soudního dvora, jestliže není opravný prostředek opodstatněný, Soudní dvůr rozhoduje o nákladech řízení.

73 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora, který se použije na řízení o opravném prostředku na základě článku 118 téhož jednacího řádu, je účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, jestliže druhý účastník řízení náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise náhradu nákladů řízení ve svém návrhu požadovala a navrhovatelé byli ve sporu neúspěšní, je namístě, aby kromě toho, že ponesou své vlastní náklady, jim byla též uložena náhrada nákladů Komise.

74 Podle čl. 69 odst. 4 třetího pododstavce jednacího řádu Soudního dvora, který se rovněž použije i na řízení o opravném prostředku na základě článku 118 téhož jednacího řádu, je namístě rozhodnout, že Comunidad Autónoma del País Vasco, vedlejší účastník řízení na podporu návrhů Territorio Histórico de Álava ve věci C-187/02 P, ponese své vlastní náklady.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) Věci C-183/02 P a C-187/02 P se spojují pro účely rozsudku.

2) Opravné prostředky se zamítají.

3) Navrhovatelům se kromě toho, že ponesou své vlastní náklady, ukládá též náhrada nákladů Komise Evropských společenství.

4) Comunidad Autónoma del País Vasco ponese své vlastní náklady.

Podpisy.